

BELEID PALLIATIEVE ZORG in het Flevoziekenhuis 2015-2018

Definitie:

“Palliatieve zorg is een benadering die de kwaliteit van het leven verbetert van patiënten en hun naasten die te maken hebben met een levensbedreigende aandoening, door het voorkomen en verlichten van lijden, door middel van vroegtijdige signalering en zorgvuldige beoordeling en behandeling van pijn en andere problemen van lichamelijke, psychosociale en spirituele aard.”
(WHO 2002)

Aanleiding:

Binnen de regio Groot-Amsterdam (Amsterdam, Amstelveen en Almere) is door de zorgverleners vanuit zowel de academische als perifere ziekenhuizen de wens uitgesproken om palliatieve zorg goed te organiseren, binnen het ziekenhuis, maar ook in samenwerking tussen de ziekenhuizen onderling en in samenwerking met de 1e lijn.

Doel:

Het Flevoziekenhuis wil uitstekende integrale palliatieve zorg leveren. Waarbij het uitgangspunt is: palliatieve zorg in de 1^e lijn daar waar kan, in de 2^e lijn daar waar het moet en in de 3^e lijn zo kort mogelijk. Een zo hoog mogelijke kwaliteit van leven voor zowel patiënt als zijn naasten is het doel van palliatieve zorg. Dit houdt in: kwaliteit van leven maar ook kwaliteit van sterven.

Doelgroep:

Alle oncologische en niet-oncologische patiënten met een levensbedreigende progressieve ziekte, waarbij genezing geen mogelijkheid meer is.

Een *negatief* antwoord op onderstaande vraag ondersteunt de markering van de palliatieve fase:
“ Zou ik verrast zijn als mijn patiënt binnen een jaar is overleden”.

In het Flevoziekenhuis leveren wij palliatieve zorg door:

Organisatie van zorg

- vroegtijdige herkenning van de palliatieve fase en de stervensfase;
- tijdige en heldere communicatie over de behandelopties, het te verwachten ziektebeloop; de gewenste zorg en prioriteiten in de palliatieve fase en rond het levenseinde;
- zorg dragen voor psychosociaal welbevinden;
- optimaal management van pijn en andere lichamelijke klachten in de palliatieve fase;
- anticiperen op klachten en problemen die in de toekomst verwacht kunnen worden;
- eigen regie van de patiënt stimuleren ;
- zorg dragen voor de naasten van patiënt;
- de aanwezigheid van een multidisciplinair Palliatief Advies en Consult Team (PACT) conform de SONCOS richtlijn;
- aanwezigheid van verpleegkundigen in de rol van aandachtsvelders palliatieve zorg binnen de verpleegafdelingen;
- ontwikkelen en implementeren van het zorgpad palliatieve zorg (eind 2015)op verpleegafdelingen longgeneeskunde en interne-oncologie;
- ziekenhuisbrede implementatie zorgpad stervensfase in 2016 (is geïmplementeerd op verpleegafdelingen interne- oncologie en longgeneeskunde).

Deskundigheidsbevordering

- beschikbaarheid van kennis en scholing m.b.t. palliatieve zorg bij de betrokken zorgverleners;
- het gebruik maken van de landelijke richtlijnen palliatieve zorg;
- vertalen van landelijk richtlijnen naar protocollen, werkinstructies en zorgpaden in het Flevoziekenhuis.

Samenwerking

Het Flevoziekenhuis werkt optimaal samen met partners in de keten binnen de regio Groot-Amsterdam en Almere, zorgnetwerken en met informele zorgverleners. Er is participatie binnen het netwerk palliatieve zorg Almere .

Hiervoor heeft het PACT afspraken met partners binnen en buiten het ziekenhuis over :

- de inrichting van de palliatieve zorg;
- onderlinge taakverdeling en afspraken over verantwoordelijkheden;
- snelle en adequate uniforme communicatie;
- overdracht, tijdige beschikbaarheid van informatie over palliatieve patiënten
- bereikbaarheid.

Rol en verantwoordelijkheden:

Rol:	Verantwoordelijkheden:
Raad van Bestuur	Eind verantwoordelijk voor: <ul style="list-style-type: none">▪ kwaliteit van zorg ziekenhuisbreed
Hoofdbehandelaar	<ul style="list-style-type: none">▪ verantwoordelijk voor medisch beleid bij klinisch opgenomen patiënten
Palliatief advies en consult team	<ul style="list-style-type: none">▪ advies en consultatie bij complexe palliatieve zorg bij klinische patiënten;▪ ontwikkeling en uitvoering beleid palliatieve zorg ziekenhuisbreed;▪ deskundigheidsbevordering d.m.v. scholing geven en volgen;▪ standaard consult bij palliatieve sedatie en euthanasie;▪ ondersteuning aandachtvelders palliatieve zorg.
Aandachtvelders palliatieve zorg	<ul style="list-style-type: none">▪ het goed overdragen van informatie naar de afdeling en naar het palliatief advies en consult team;▪ signaleren van knelpunten binnen de afdeling op gebied van palliatieve zorg, aanspreekpunt voor collega's;▪ het up to date houden van kennis, stand van zaken en ontwikkelingen op het gebied van palliatieve zorg;▪ samen met de afdelingsleiding verantwoordelijk voor de kwaliteit van palliatieve zorg op de afdeling;▪ implementeren van richtlijnen en zorgpaden op de afdeling met ondersteuning van het palliatief advies en consult team.

Monitoren kwaliteit van palliatieve zorg door het palliatief advies en consultteam(PACT):

- Het PACT registreert conform de eisen van de DBC/DOT financiering.
- Het PACT draagt zorg voor juiste en volledige registratie van de palliatieve consulten.
- Monitoren van de ligduur aan de hand van diagnosecodes palliatieve zorg.
- Monitoren palliatieve kwaliteitsindicatoren¹ aan de hand van:
 - Structuur indicatoren: de zorg is georganiseerd conform de SONCOS normering;
 - Proces indicatoren: het zorgproces is ingericht volgens de palliatieve richtlijnen;
 - Uitkomstindicatoren: meten patiënttevredenheid middels focusgesprekken met patiënten, naasten en nabestaanden.

¹ Kwaliteitsindicatoren voor palliatieve zorg: praktische handleiding voor zorgaanbieders, Utrecht; NIVEL, 2009.

Evaluatie en borging:

- Rapportage aan de raad van bestuur vindt plaats via de cyclus van het kwartaaloverleg met de raad van bestuur en de EVR-leiding Interne Geneeskunde,
- Per jaar worden de ontwikkelpunten voor palliatieve zorg vastgesteld door het PACT.
- Jaarlijks stelt het PACT een jaarverslag op. Dit jaarverslag wordt aangeboden bij de raad van bestuur.
- Per twee jaar worden focusgesprekken gehouden met patiënten, naasten en nabestaanden om de patiënttevredenheid te meten. Naar aanleiding van de uitkomsten een verbeterplan opgesteld.

Gerelateerde documenten binnen iDOC:

- [Euthanasie in het Flevoziekenhuis \(door de eigen specialisten\), richtlijn](#)
- [Euthanasie in het Flevoziekenhuis \(door de eigen huisarts van de patiënt\), richtlijn](#)
- [Palliatieve sedatie, samenvatting + richtlijn](#)
- [Pijn: algemeen en oncologische Flevoziekenhuis](#)
- [Zorgpad stervensfase](#)
- Stroomdiagram PACT in consult, in concept

Bronnen:

- Kwaliteitsindicatoren voor palliatieve zorg: praktische handleiding voor zorgaanbieders, Francke, A.L., Claessen, S.J.J., Deliens, L.NIVEL, 2009.
- Uitgangspunten voor palliatieve zorg in ziekenhuizen Groot-Amsterdam, IKNL en netwerk Palliatieve zorg Amsterdam/Diemen, juli 2014

Het definitieve "BELEID PALLIATIEVE ZORG in het Flevoziekenhuis 2015-2018" is vastgesteld tijdens het Bestuursoverleg dd.10-02-2015.